

Knjižnica Jugosl. akademije
znanosti i umjetnosti u Zagrebu

83017-Rn

JOSIP LJUBIĆ DINKOV

JUVENILIA

PJESME

Odio l' usata poesia, Concede
comoda al vulgo i flosci fianchi e senza
palpiti sotto i consueti amplessi
stendesi e dorme.

Carducci.

U ZAGREBU
TISKOM SCHOLZA I KRALJA
1888.

83017

Bogović

JOSIP LJUBIĆ DINKOV

JUVENILIA

PJESME

Odio l' usata poesia. Concede
comoda al vulgo i flosci fianchi e senza
palpiti sotto i consueti amplessi
stendesi e dorme.

Carducci.

U ZAGREBU
TISKOM SCHOLZA i KRALJA
1888.

Gospogjici

ZORI BUDICKI

poklonjeno.

Trice i kućine.

Gospodin August H. ambašić šćaše pisati predgovor svojim pisanama, ali iz nenada. . . .
paš, ništa!

Nu sve badava! Ja sam napeo mišice pa bjež! Poletio sam iz gnijezda u bijeli svijet i to sam samcat, živa glava.

Koliko ću letjeti? to ne znam. Kojim ću pravcem letjeti? To jedino znam. Gdje ću stati? Koji će me lovac uloviti i na ražanj nataći? To, bome, ne znam. U ostalom, Bog i duša, ja mu već opraštam, samo ako me ulovi neka pazi da mu ne utečem. Tvrde sam glave, ne da mi se mirovati, te mu tvrdu vjeru zadajem, uteći ću mu ako me dobro ne ispeče, jer drugojačije, bogami, ne će brkova omastiti a ja ću dalje letjeti pa se ispod brka i nasmijati.

Dakle gospodin Harambašić odustao. Zašto? *Pro primo et ante omnia* nijesmo se mogli složiti glede smjera i tendencije nekih pjesama. Za što se nijesmo mogli složiti, to je veoma lako pojmiti onomu koji znade kako su Slaveni svoje glave. Ta u nas Slavena, koji smo, kako to i babe znadu, niža rasa u čovječjem rodu, vrijedi mnogo ona poslovice: koliko ljudi, toliko čudi, jer ovaj misli ovako, onaj onako, pa ne ćeš popustiti ni za carevo zlato. To bi bilo prvo.

Drugi razlog bio bi taj, što gospodin August Harambašić ne trpi fonetike, a ja u tom pogledu ne popuštam.

O tome, da me ne bi vrag napastovao, da pridodam još koješta, ne govorim dalje.

* * *

Moram se malko obraniti od napadaja, kojima bi se mogla njeka gospoda poslužiti da mi dadu *consilium abeundi*.

U mojim pjesmama nekoji nalaze, što ja ne priznajem, malo satire popovima. A je li to u istinu? Ja baš ne znam, ali bi moglo biti.

Pa napokon bilo bi dobro da je tako, jer kad nekoje osobe ne vrše svoje dužnosti, one dužnosti koje dolaze od Boga, svaki čovjek ima pravo navaljivati na njih.

Što se pak tiče vjere, ja mogu otvoreno kazati da se svoje vjere ne stidim pošto sam u njoj odgojen, pa i po svome uvjerenju.

Ko pročita pjesmu „Ljudi“, taj će to opaziti, a do skora izdaću oveću pjesmu „čovječanstvo“ iz koje za dokaz vadam ovo malo stihova.

Olimpe goro, poganstvo pada,
 Munja je Zevsu slomljena sada.
 Na vrhu tvome oblak se vije,
 U sjeni njegvoj tvoj Bog se krije,
 Gledaj! Na golgoti drugi je Bog!
 Il Bog il Nebog svladaće silu,
 Jer tako knjige sudbine pišu.
 A tebe Rime, tírjanstva gn'jezdo,
 Osveta čeka.
 U krilu tvome lav gordi se skrio,
 Da na razvalinam tvojim
 Šagradi prijestô.
 Čuješ li skromnu molitvu tiju
 Iz katakomba, što se diže u vis?

Dršću stupovi hramova tvojijeh,
 Na Kapitolu Vestalka se trese,
 Vječna joj luč usahnula već.
 Zalud ti gatalac sudbinu gata,
 Pasti će Rim.
 Kršćanstvo, div nepomičan, čvrst
 Uze si za mač taj drven krst.

I tako dalje. Ja mislim, da je to dovoljno.
 Što se pak tiče popova, osobito neke vrsti,
 ja bi rado ošinuo kojega.

U tom pogledu, fala Bogu, moja je Dal-
 macija sretna!

Eto ugledajte se u one popove. To su
 vam Hristovi Apoštoli. Ko vodi narod k na-
 rodnoj svijesti? Popovi. Ko se bori za narodna
 prava? Biskupi. Ko je Dalmaciju uskrisio?
 Popovi.

Klerikalizam u Dalmaciji je potrebit, pa
 vikali drugi koliko ih volja, ali tako baš nije
 i u drugim krajevima naše lijepe pače divne
 i sretne domovine.

Za to s te strane ne boli me glava.

Ako se pako kadikad malko nasmijem kô

u pjesmi „Pijan pjesnik“ ili „Studeno je“ to
 mi ne može niko prigovoriti, jer šta ćete, čo-
 vjek se nagje u takovim okolnostima da bi
 morao plakati, a kad tamo dosta je da se malko
 nasmije pa mu je odlanulo. Eto: peccavi! Parce
 mihi Domine quia Dalmata sum!

* * *

A sad?

Ele da rečemo koju od onijeh... krupnijeh
 dakako i to ništa manje nego li o našoj da-
 našnjoj literaturi.

Samo nekoliko prostih i neznatnih pitanja.

Ima li dandanas u Hrvatskoj one vrsti
 ljudi, ili kako da ih zovemo, koje moderni
 Jevropejci nazivlju aristokracijom duha, dakle
 imamo li mi književnika?

Odgovor bi bio ovaj: ima i nema.

Po imenu imamo ih mnogo, mnogo baš
 kano gljivâ, a prvakâ imamo po gotovo više
 nego li gnjilijeh jabuka; u bitnosti pako
 imamo ih . . . . . ni jednoga.

Čujte na primjer kako se kroje pjesme u
 Hrvatskoj.

Neki sluga našega sveučilišta pokazao nekome pjesniku — dakako prvaku — metlu kojom je on kroz tri godine čistio sveučilišne dvorane. Da kako našega pjesnika to zadivio i on pomisli ovako:

To je divna misao, tu metlu moramo spremi u arheologijski muzej a ja ću dakako za „Vijenac“ — koji, u zaporci rečeno, drugih stvari i ne prima — spjevati pjesmu. Ali sad je pitanje kako ću je spjevati? E mrim da će biti dobro ako bude imala četiri kitice. Sad je glavno što ćemo reći u prvoj kitici? Recimo da je metla ideja napretka i tu ćemo naravski umetnuti 3 tropa, 5 figura, 9 krasnih pridavnika, 3 veličanstveno-romantično-anomatopejična samostavnika i napokon misa gotova. Prva kitica fuć. I tako dalje po toj najnovijoj metodi.

I to je pjesništvo? Tako pjevaju i stvaraju pjesnici — prvaci koje cijela Hrvatska priznaje? S Bogom pjesmo.

A sada drugo pitanje.

Ima li u Hrvatskoj čitalačkoga općinstva? Po gotovo nè.

Zašto?

Jer je naša knjiga na krivome putu; jer su naši literati još uvijek ostanci XVIII. vijeka; jer literatura mora biti odjek onog vremena u kojem cvate a ne okrpina minulijeh vjekova ili *Roman iz budućnosti*. Lozinka svakoga književnika morala bi biti ova: živi u svome vijeku, misli i piši onako kako misle govore ljudi tvoga vijeka, drugojačije tebi nema opstanka. A u Hrvatskoj sasma protivno. Ovdje i to u XIX. vijeku kad je Don Quijotte zaboravio na svoju Dulcineju, već nasukao rukavice, i naherio cilindar pa ti se šeće po Ilici takvijem tonom kô da kaže: ej vi zagrebačke frajle, samo me gledajte kako sam lijep, u tom vijeku ako ne pjevaš o „slavulju“ i o „gaju“ osugjen si na *pereu!*

Gospodo vele učna i vele romantična, gospodo prvaci, vele nekoji mladi ljudi, dakako golobrada momčad, da vam je crkla kobila, da Vam popovi pjevaju: *Dies irae*.

A ja, golobrado momče ne ću tako već bolje:
parce sepulto.

Žao mi je onoga parce sepulto, jer sam skoro počinio samoubojstvo, pošto i ja na žalost i to dakako na nižem stepenu nosim istočni grijeh svojih otaca. Ali ipak tješim se . . . . . nećim . . . . .

* * *

Kad su nam crevlje takove kože, šta da učinimo? Čujte!

Spalite, iza malih iznimakâ, sve ono što se pisalo ovo zadnjih godinâ, dakako spalite i ovu knjigu koja se veoma malo razlikuje od drugih; otrujte sve književnike dakako i prvake, pa onda stvorite novu vrst pojezije koja bi morala zaudarati po prahu od revolvera; „Vijenac“ pretvorite u „bicikl“ i to u „bicikl“ najnovije mode, pa se s njim prošetajte ne više po gajevima uz svjetlost sentimentalnoga švapskoga mjeseca već usred bijela dana po Ilici, da Vas vide i gospon Doktor i gospodin pometać i podvornik i kelner i

švelja. Iza svega toga neka svaki gragjanin slobodnoga grada Zagreba napiše biografiju svoga prijatelja a u njoj neka ne govori nego o samome sebi. Onda neka sagrađe glumište a u njemu neka se prikazuje svaki deveti dan u nedjelji po devet švapskih komada i to à la „knjižničar“.

Pa onda?

Zapalite Zagreb . . . . sada neka me proglase nihilistom.

Zagreb, 1. travnja 1888.

Dinkov.

Jedna želja

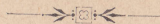
DOMOVINI!

Domovino, tužna razvalino,
Negda slavna na jugu ti hridino
O kojoj se skrši sila
Tatarina i Mongola
I nemila
Turska neman.
Domovino, tužna razvalino,
Zemljo pjesme, zemljo vaja,
Zemljo moga izgubljenog raja,
Gdje si, šta si, kakva si mi?

Tugji jezik, pjesma tugja,
Tugjin kalom tebe nugja
Da te smravi,
Da ti sinak omlitavi.
Gdje negdašnji naši lavi,
Gdje no Zrinski i Dušani
I kraljevi i bani?
Gdje li ono slavno doba

Kad je Hrvat, Srbin došô
Pradjedovskog a do groba
Pa se kleo Bogom živim
I slovjenskim sokolom sivim
I zelenom lipom.
Da će mahom, da će hipom
U boj srnut, da si spasi
Domovine svoje hram?
Gdje je ono slavno doba? ...
Sram vas bilo, sram.!

Jadni dome, gdje se kolju
Hrvat, Srbin, jedna braća,
Jadni dome, lat' se mača.
Ali ne na bojnem polju
Gdje će Hrvat, Srbin pasti,
Gdje će bratac brata gaz'ti,
Već ta silna neman pr'jeka,
Ta nesloga vječna neka,
Neka pada
Neka mine, pa nek sine
Domovina nova, mlada.

Šta je pjesma?

Šta je pjesma? Da l je zraka
Što odbija sunca boje,
Il je glasak od slavuja
Kad u milom gaju poje,
Il je pjesma sunce žarko
Što vječitim plamom grije?

Nije, nije . .

Barem glasa, takve boje
N'jesu zvuci lire moje.

Šta je pjesma? Da l je tija
Molitvica što se diže
Iz njarca ovog crva
Koj' po zemlji vječno gmiže,
Il je odjek srca onog
Koj' u grudma dole bije?

Nije, nije . .

Barem glasa, takve boje
N'jesu zvuci lire moje.

Šta je pjesma? Da li je rosa,
Što s vedrine na tle pada,
Da to polje nam procvate,
Ili je radost, kada nada,
Varka stara, nam se smije?

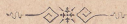
Nije nije . . .

Barem glasa, takve boje
N'jesu zvuci lire moje.

Dakle šta je? Luda mislo
Što lugjaku nenad sune,
Da zaurla, da zapr'jeti,
Da očaja, da prokune.
Pjesma jeste da zasine

Pa da mine.

Takvog glasa, takve boje
Bar su zvuci lire moje.

Zorki

O SVOJOJ PJESMI.

Šta je, da je
Ti je primi onakovu
Kakova je.

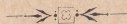
Ak se kadgod čudno sm'ješi
Iz plača joj smijeh nikô.
Onaj smijeh — stari gr'jesi
Još se bude,
Po guslama vragolići
Prstićima gude.
A na srcu kamen stoji
Kamen tvrdi, kamen jaki
Ner'ješivi gr'jesi moji.
Srasle muke, srasle rane
Ne daju mi srcu
Da odlane.
Pa napijam, pa se smijem
Al u noći, u samoći

„Gr'jesi moji, gr'jesi moji“
U prsa se bijem.

Šta je, da je
Ti je primi onakovu
Kakova je.

Malo kad je blaga, tija
Ali onda rane vija,
Takvu pjesmu ja ne stvorih,
Stvoriše je oči tvoje
Kad u noći, o ponoći
Ti si u snu k meni došla
Pa mi rekla,
Kad me ona stara
Rana pekla:
Ustaj, brajno, da na tvojim
Ja zaplačem grudim,
Ustaj brajno, ja te ljubim.
Takva pjesma nije moja,
Takvu pjesmu ja ne stvorih,
Stvorila je ljubav tvoja.

Šta je, da je
Ti je primi onakovu
Kakova je.

Smijeh i plač.

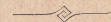
sonet.

○ Ovaj život nije pakô
Pa ni raj baš pravi nije.
Čovjek žive kako tako
Sada plače, sad se smije.

Kada kesa prazna nije
Život teče mirno, lako,
Al kad kesi l'jeka nije
Onda, bome, naopako.

Jere Bogu još ne sune
Da nam šalje kese pune.
Ta bogovi n'jesu blume!

Ali eto božjeg l'jeka:
Malo plača, malo sm'jeha
Pa u grobu — do vijeka.

S u z i.

Reci, suzo, teci,
Al mi lice, jabučice
Toli de ne peci.
U tebi mi otopljene duge
I radosti i tuge,
U tebi mi sve i sva,
Raj i pakô, sv'jeta dva.
Tu su moji mladi sancî
I nevini sretni danci,
Tu je svjetlost, tu su tmuše.
Moje mlade duše,
Tu su traci, tu su boje
Pjesme moje.
Teci, suzo, teci,
Al mi lice, jabučice
Toli de ne peci.
Pa kad sv'jet mi dodijao,
Plamen stao
Što mi pjesmu ogrijao,
Kad mi srce mlado se ledeni
De se i ti, suzo, okameni.

Dajder bako...

Dajder, bako, gusle 'vamo
Napuni mi čašu rujna,
Dajder, bako, mašta mi je bujna:
Zapjevajmo.
Čudne zvuke, nečuvene
Hoću da ti vabim,
Iz dubine ovog mora
Stihove da grabim.
Novi zvuci, nova struna,
Pelinom mi duša puna,
Kano slavulj pjevat ne ću,
Slavulji se gajem šeću
A mene te jadna smota
Ljudska zloba i sramota.
Ova gnjida nit je gaj
Nit zemaljski raj,
Već je crni grob i pakô
Gdje su ljudi i zlo svako.
Ne ću pjevat ja polako
Već gudalom udri, tuci,

Neka struna, neka puca
Nek se čuju i jauci
I vijori i oluje
I svi jadi, tuge moje,
Jer me svijet l'jepo smota,
Osvetit se nij' sramota!
Ja ću pjevat, ja ću pit
Sotona ću bit,
Pa kad dogje ono doba
Gnojiću se usred groba,
Al ni onda ne ću spit
Već ću pjevat, već ću pit
Sotona ću bit,
Ta svijet me l'jepo smota,
Osvetit se nij' sramota!

Popić.*)

⌘ kaže neka priča stara,
— Al se svijet ljuto vara —
Da je onaj popić mali
Što u gaju tuj budali,
Da je bilo vr'jeme neko
Kada nij' u gaju pjevô,
Već je muče suze l'jevô,
Jer mu svijet mrzak bio,
Pa je muče tugu krio.
Al se s njime zbililo tako,
Priča kaže baš ovako:
Ružin bus je tujder stao

---

*) Mala životinjica iz razreda kukaca, veoma poznata i mila u našem narodu, osobito u južnim krajevima. Na otoku Hvaru, gdje mi je otačbina, pripovijedaju bake koješta o toj maloj životinjici, koja se u grmlju po vinogradima skriva, te kad se spusti noć, zaigra svoju pjesmu, koja dugo, dugo sad jače sad slabije ječi kano melodija, koja umire na usnama.

Na taj bus je popić pao,
Ruža mu je omilila
Jer je ruža l'jepa bila,
Pa je ružin medak pio
Pa se živo i opio.
Puče grlo iz nenada
Zapjevô je, pa od tada
Pjeva uv'jek kô i sada.
Nu sirota bio vazda,
Otjerô ga 'z gaja gazda.
Ode tužan drugom lugu
Pa tu krije svoju tugu.
Danju malo kad pop'jeva
Već no muče suze l'jeva.
Al kad vedri danak mine,
Kad pod večer mjesec sine,
Tad se glasak njegov ori
I po dolu i po gori,
Tada tužan tužno cvili
Ne zna gdje mu ona ruža
Onaj medak, medak mili.
Tako priča kaže stara
Al se svijet ljuto vara.
To o njemu, Zoro, vele,
Al baš tako nije, ni,
Onaj popić ja sam, sele,
A ta ruža bićeš ti.

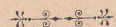
Vrijeme.

alegorija.

Ala sam budala!
Gradio sam sjajne dvore
Gore, gore
Tamo negdje blizu sunca.
Stupovi su bili tvrdi
Kô što j' tvrda djevojačka vjera,
Netom bi se sunce pomolilo,
Gorivo bi sve izgorjelo,
Popadale grede, st'jene,
Rušili se dvori moji,
Baš kô da ih vjetar ruši
Kad se ono more puši.
Rušili se, a ja opet gradi,
Gradi, gradi
Dok mi jednom ne dosadi.
Pa sam stao,
Hoš vjerovat, i zaplakao.
Ala sam budala!

N'jesu oto bili dvori
Već to bio čudan oblak
I ta čudna mašta moja.
Oblak — mašta kad se spoji
To su bili dvori moji.
Oblak došô, oblak prošô
Gđje je prije bio.
Pala mašta, pali dvori
Došô vjetar pa odnio.
Ala sam budala!
Imao sam u tom dvoru
Još i ružu rumenicu,
Pa i gusle, slavić-pticu.
Al se zbilo baš ovako:
Došô starac trbušasti,
Kad ga gledaš, već bi rekô
Eto će mu kaplja pasti
Prije nego reče amen.
Al se nije zbilo tako
Već ovako:
Osta starac zdrav i cio
A trbušast kô što j' bio,
Odnese ti ružu s busa
A ostalo trnje meni.
Tako biva svakoj beni!
Na guslama pukle žice,
Nestalo mi slavić-ptice.

Vikao sam, plakao sam
Avaj meni, avaj!
Al kukati vr'jedno nije
Ej sokole, dosta ti je
Sad spavaj!

Elegija na moru.

Na moru nikô,
Pri moru vikô
Vjetrom sam se pobratio,
A olujom zavadio
Jer mi jednom ona reče
Da se sa mnom takmit ne će.
Tobož' kô da slabić jesam!
Ej, olujo, n'jesam, n'jesam.
De se smotaj, da vidimo,
Mi se tebe ne bojimo.
Harati ćeš, al ćeš stati,
Ja ću vazda cv'jeće brati,
Suncu boje ja ću krasti
Ti ćeš prestat, ti ćeš pasti.
Uzalud ćeš meni mahat,
Po valovju ja ću jahat,
Popeću se do vedrine
Dugom ću se opasati,
Roniti ću u dubine,

Biserje ću zasijati.
Ti ćeš harat, ja ću gradit,
Ti ćeš rušit, ja ću sadit.
Ej, olujo, plači, plači
Od tebe sam jači.

Na moru nikô,
Pri moru vikô,
Mornarsku sam pjesmu slušô
Pa sam i ja pjevat kušô
Pjevao sam ali ti'ô
Jere jače n'jesam smio.
Morski vali bili jači
Pa ja tuguj, udri, plači.
Začule me morske vile
Pa uz more meni svile,
Kolibicu tiju, malu
Morskome na žalu
Da im pjevam tu po noći,
U samoći.
Al se meni ni to dalo
Mlado srce zakucalo,
Zaletjet se meni htjelo
Gdje se ono spušta velo,
Gdje no rujna zora zori,
Tam gdje stoje vilin-dvori.
Proklele me morske vile

Moju zv'jezdu za v'jek skrile,
Moj se sanak ispunio,
Vedri danak odletio,
Odletili moji snovi...
Sve mi suze potekoše,
Na rastanku galebovi
Sudbinu mi prorekoše.
A od onda? suze moje
Svagdanja mi plaća.
Ej olujo, de se rugaj,
Sad si jača.

Ž i v o t.

Negda me grijale majčine grudi,
Preda mnom bujio rodni mi kraj,
Vjerna me pratila sreća po svudi
I ja sam kliktao: život je raj!

Al skoro na nebu oblak se svio
Kroz suze mi zasjô žalosni dan,
Sve do dna čašu sam ljubavi pio
A zv'jezdama pričao: Život je san!

Brzo mi zv'jezda ljubavi zagje,
Put mi kroz vrleti vinu se moj,
Slomi se kormilo slabe mi lagje
I zdvojan zakukah: Život je boj!

Sada kad nesreća svjetska me slomi,
Kad postadoh hrgja, plašljivi krt,
Sad zaklinjem nebo, gdje l' su mu gromi
Gdje li mu svesilna, nemila smrt!

L j u d i.

I.

Sv'jet je ovaj pravi pakô
Gdje sve ide naopako.
Tu ti ima svega dosta
Pa ćeš nać i dobra gosta,
Al su takvi b'jele vrane,
Gnjilog stabla gnjile grane.
A većina?
Sve crnina.
Kud god kreneš,
Kud god vrneš,
Pazi na nje
Ak si janje.
Svuda vuće na te vreba,
Ta u sv'jetu tako treba.
Glumac budi,
To ti prudi.
Sv'jet je ovaj pozornica
Gdje no glumi „Varalica“.

Komed'jaša tu bez broja,
Svskog kroja,
Svake ćudi.
Takvi su ti, pobro, ljudi.

II.

Svjet je ovaj pravi pakô
Gdje sve ide naopako.
Ak ti ruho sv'jetlo nije,
U brk ti se svako smije.
De pokaži suho zlato
Eto ti ih silno jato,
Miluju te,
Svjetuju te
Pa te mažu,
Da ti kažu,
Koliko te,
— Ah milote! —
Oni ljube, oni traže,
Vjeruj sv'jetu taj ne laže!
Ne vidiš li,
Ne čuješ li
Kakvo li te kolo kruži,
Daj to zlato, ruku pruži.
Al ti ne daš? eto vike,
Eto krike
Na te svudi.
Takvi su ti, pobro, ljudi.

III.

Sv'jet je ovaj pravi pakô
Gdje sve ide naopako.
Prijateljstvo? Ime samo
A za ljubav i ne znamo.
Domovina? Izraz krasan,
Al u praksi nije jasan.
Eto s'vjeta,
Eto cv'jeta,
Svih vrlina,
Svih milina
Nebeskih,
Vilenijeh.
Tu si pobro usred gaja,
Skoro, skoro usred raja.
Tu se pije,
Tu se grije
Krvca živa, život krasi.
Ta prebrzo lete časi!
Puni gazdo, puni čaše
Neka naše
Plante grudi.
Takvi su ti, pobro, ljudi.

IV.

Sv'jet je ovaj pravi pakô
Gdje sve ide naopako.

Ostario, izagnjio
Al je takav i prije bio.
Sve to spazi Bogo stari,
Pa da sav se ne pokvari,
Posla vile,
Kćeri mile
Da bi ljude,
Zv'jери hude
Zadojile,
Popravile.
Al za zv'jери pjesma nije,
Takva ruža tu ne klije.
Pa Bog sagje,
U svjet zagje,
Da se milim ljudem javi
Al ga na križ zv'jераd stavi,
I badava tu zastenja:
Vuk ne mjenja
Svoje ćudi.
Takvi su ti, pobro, ljudi.

L u d a.

(iz memoara jednoga lugjaka).

Bilo, negda bilo,
— Ili bilo, il se meni snilo. —
Bijah Bogo usred raja toga,
Za mnogaja, za ljeta mnoga.
Kušao sam slasti i miline
Ote rajske velike visine.
Bio sam ti ohol, brkat, čio
Ta velji sam ti Bogo bio.
Klanjali se meni, Bogu svome
Kad sam vitlô te nabeske grome,
Klanjali se angjelâ mil'juni
— Jer su njima moji dvori
Bili puni.
Klanjali se i vragovi hudi
Pa i jošte ta gamad, ti ljudi.
Bio sam ti pravi Bogô
Ej miline ote
Da bih barem opet
Kušat mogô.

Ali eto, jednom bilo
— Ili bilo, ili se meni snilo —
Dodijô mi otaj raj,
Pa sam došô tu na zemlju
Postao sam silan kralj.
Kraljevô sam ljeta mnoga,
Štovali me kano Boga,
Cjela zemlja bila moja
Zadobih je usred boja.
— Jer sam velji junak bio
Pa i ohol, brkat, čio. —
Īmao sam žena trista
Svaka kano golub čista.
Ime moje bilo slavno.
— To bijaše negda davno. —
Al mi i to dodijalo
I to bilo za me malo
Pa sam pošô kamo kud,
A sad vele ljudi
Da sam lud.

Pijan lugjak.

Ala si smjješan, moj divni svjete
Kada te čudni hirovi slete.
Čudno ti lice, šarene boje
Baš kô što hlače skrpane moje;
Nudim te vinom a ti mi se smiješ
Krabulju novu za mene šiješ.
Zar ću ja na te zabave stare?
Jok valaj svjete, nemam ni pare
Da ti moj novi izum pokažem,
Da ti to crno lice namažem
Šarenom bojom, šareni svate,
Vazda te vazda vjerni mi brate.
Lako je tebi, to svako znade,
Ta lija stara svega ukrade,
Pa ti se sita naloče krvi,
Ostalo pako nek toče crvi.
Evala svjete, pijani gosô,
Barem je valjan tvoj pošten posô.

Sta briga tebe mojih stihova
Tebi je era svanula nova:
Pij kol'ko možeš il malko više,
Tako u pismu svetome piše.
Kradi i kradi i vazda kradi,
Ta življjet valja dokle smo mladi.
Pa kad ostariš, *requiem in pace*
Bar ne ćeš više plaćati daće.
Ne će bit vina, ne će bit ljudi
A grob taj, vele, da dobro prudi.
Ima miševa, gmazova dosta
Al nema onog pijanog gosta,
Onoga starog ćelavog ptića
Što svuda više n' alkolična pića,
A pije, pije, bome pošteno...
E ljudi moji, jer je studeno.
Pa ne će biti ni otih žena.
Ala si bio baš prava bena,
Za njima vazda vazda si bio
O njima vazda vazda si snio,
Pa se je zbito eto baš tako
Ta to se zbiva u svjetu lako:
Odnio mačak mačicu tvoju
A pa za dukat prodao svoju.
Tako je bilo pa ne će biti,
U grobu miran barem ćeš sniti,
Ne će bit vina, ne će bit ljudi

A grob taj, vele, da dobro prudi.
Šta veliš na to? Ti mi se smiješ,
U moje zdravlje čašicu piješ.
Pa neka bude i ja ću piti
Pa pijan vazda vazda ću biti.

Studeno je!

Poslanica gospodinu Bogu.

(iz memoara jednoga lugjaka)

Gospodine Bože stari
Ti baš hoćeš nešto da ti dadem,
Nije šala kad Bog za me mari,
Daću, daću ono što imadem.
Imam hlače al su poderane
Poderane pa i zamazane
Pa ih Bože i ti de obuci
Al ih brže, brže bolje svuci,
Jer bi bilo baš gr'jehota,
Kada ono bura mota,
Tresô bi se i ti Bože
Kad u raju peć ne lože,
Kô što se baš tresem i ja
Kad me tvoja kiša mija
Kada pada snijeg b'jeli
Da me tobož razveseli.
Imam jošte i postole,

Al kroza nje, vele ljudi,
Vide mi se noge gole.
Al sam, Bože, dobre ćudi,
Pa mi zato nij' ni stalo
Da bi mi se barem znalo
Da rakije, vina ima
Pa da ti se grijem njima.
Imam jošte, jošte nešto
Što baš tebi i ne treba
A što jedem često, često,
Imam koru suhog hljeba.
Gospodine Bože stari
Vidiš ja ću sve to dati
Al te molim usliši me,
Zlatna pera de se lati,
Pa napiši poslanicu
Belzebuj i Sotoni,
Te im pošlji gavran-pticu
Nek' im kaže, da me oni
Prime tamo tamo dole
Gdje bar dobre vatre ima,
Jer su meni noge gole
A ovdje je zima.

Pijan pjesnik.

Gr'jesi moji, gr'jesi moji, kuku meni
veliki ste,
Pa ko lujjak da vas sve izbroji!
Ruke moje, ruke moje, ni vi n'jeste čiste,
Kuku meni, gr'jesi moji, gr'jesi moji!
Pa mi ona moja baka veli,
Nešto što me ništa ne veseli:
Da u paklu žive vatre ima,
Pa da ima i vragova,
Pa ću biti ja med njima!
Ej babo, babice,
Ak je zajsta tako,
Biće bome naopako.
Kuku meni, sudnji dan
Kad pred Boga budem zvan,
Ali . . . eto vidiš, bako,
Učiniću ja ovako:
Kadno stupim ja pred Boga
Nit ću kukat, nit' ću plakat
Već mu u brk se nasmmijat

Dok će drugi žalosnice suze lijat,
Pa ćeš vidjet, on će mene
Pogledati milo,
Pa još možda da me spremi
I u svoje krilo.
Ta ti ne znaš da je dobri Bogo
Šaljivdžija stari.
On ti ljubi vilenjake,
Sve poštene veseljake.
Mi ćemo se lako tu pogodit,
Pa ćeš vidjet, još ću mu ugodit.
S njim ću l'jepe šale zbijat,
Ja ću njemu angjele opijat,
A on će se smijati.

— ❖ —

Pjesnikovo srce.

❖ Vidjeste li čuda nad čudesi,
Čuda, kome ni ti ljudska misli
Ni z daleka ravna n'jesi.
Čuda mala, čuda nečuvena,
Čuda jošte nevigjena.
Oto čudo samo s' sebi čudi,
Čude mu se svi umrli ljudi,
Čudi mu se velji Bog i pakô
I stvorenje svako.
Maleno je a u grud'ma skrito
Živom krvlju obavito.
Maleno je, ali, velji Bože,
Gdje junaka da mu s' opr'jet može.
U njemu se ljudska misô topi,
Topi, topi, dok se ne rastopi,
Pa frcaju iskre amo, tamo
Da i ne znaš kud će koja, kamo.
Zv'jezde lete na desno, na l'jevo,
Ko se ne bi o tom suncu gr'jevo!

Pa gledajte vi umrli ljudi,
Eto, eto oto s' srce budi,
Oto čudo malo, malo
Oto j' čudo zakucalo.

Kuca!

Pa mi broji te kucaje mile
Te stihove ljubavne vile,
Pa ćeš vidjet zv'jezda milijune,
I te dúge, te nebeske strune,
Pa i jošte sunašca mir'jade
I sve boje što s' u suncu grade.
Pa ih broji, izbrojit ih ne ćeš,
Jer je oto, kô da kaplju vina
U to bujno, u to more mećeš.
Ta ko lugjak, o moj velji Bože,
Da izbroji zv'jezde ove,
Koje zbrojit sama može

Vječnost!

.....
A to srce zašto kuca
A sve, dokle ne popuca?
Zar ga mori želja zlata
Il grivastog vatren-hata,
Il za slavom hlepnja tašta,
Il ga mori i umara
Ota silna, čudna mašta?
Nije, nije, nješto s'zbilo,

Zan'jelo ga lice čilo,
Zan'jele ga modre oči,
Pa sad hoće da poskoči.
Zan'jele ga bujne grudi,
Zan'jele ga pa se budi.
Pa to srce živo kuca,
Kuca, dokle ne popuca.

Kuca!... Al gle!... što mir taj muti?
Ta u tom gaju slavulj šuti!
Što bi? Što čujem? Truba trubi,
A mukli zvuk se dolom gubi.
Što bi? Zar ne znaš sine,
Hiti brže, brže bolje.
Na obranu domovine.

Plamti!

Sbogom liro, s bogom sretni dane,
Prije nego sutrašnje sunce svane
U boj ću ljuti srnuti ja.
Dušman kleti sad se na nas diže
Pa sve kroči bliže, bliže.
Ustaj rode, ustaj sine
Na obranu domovine.
Čujem mukle trube jeku,
R'jeke krvlju pune teku,
Truba trubi, bubanj bubi

Ej sokole, ej!
Ko je megju nama?
Tirtej! . . .
Hura, hura, vojska s' diže
Hiti vojska vojsci bliže,
Hiti vojska, pjesma j' nosi
Hiti, tjera, bije, kosi,
Hiti vojska, pjesma j' nosi.
Bubanj bubi, truba trubi
A pred vojskom put se gubi,
Ej sokole, ej!
Ko je megju nama?
Tirtej! . . .

Stade!

Nad bojnim poljem mjesec sije,
Svuda tiho, gluho, n'jemo,
Samo katkad gavran grakne
Ili muklo vuk zavija.
Svuda tiho. Al što vidim?
Poljem kroči tužna djeva,
Nješto traži, nješto sluša!
Šta je, šta je? Zar je čula?
Ta to njegov bio glas!
„Oj, vojno moj!
„Oj, sokole, oj!
Čudna sjena k njojzi kroči

Ta Tirtejev to je stas!
Jo čula je, čula
Zadnji njegov glas:
S bogom!
. . . . .
Stade! Al iz pepela mila
Jur fenić-ptici šire se krila
I leti angjeo u nebo svoje
I leti pojuć: tu carstvo moje.
Tam leti, ptico, gdje nema v'jeka
Tam pjesnik-bog sada te čeka.

Kupido.

(Amor, mali grčki bog ljubavi)

🌀z daljine, iz vedrine

Do čaše je doletio,

U čašu je uletio,

U čaši se utopio.

Ja sam čašu do dna pio,

I njega sam popio,

Pa sam ti se opio.

Pijani smo oba,

Pijani do groba.

Na srce mi tiho sjede,

Oko njega mreže prede.

Sjedi tude, tude stoji,

Kucaje mi srca broji.

Sa mnom jede, sa mnom pije,

Pa se sa mnom još i grije,

A kad snivam vazda bije.

Oko srca trnje slaže

Pa me lopov onda maže.

Pa me bije, grize, peče
Dok mi krvca ne proteče,
Pa me bode, pa me štipa
Tobož cv'jeće kô da sipa.
Sa mnom jede, sa mnom pije,
Pa se sa mnom još i grije.
A kad snivam, vazda bdije.
Ako plačem, on tuj skače,
Pa se ruga: jače, jače.

Aristokrat

pozivlje prijatelje na gozbu i ples.

Na ples, na ples, sotone, vrazi,
Na ples, vampiri, zmajevi, gmazi,
Na ples vi žene, pakosni ljudi,
Ta ja znam dobro što vama prudi,
Sjajan vam ples priredjujem ja.
Ha, ha, ha!

Hura, hura, čaše zveče,
Vô na ražnju već se kreće,
Vina imam za vas dost
Ta i jesam dobar gost.
Imam srebra na hambare
Zlata imam pune žare.
Ta i jesam dobar gost,
Imam svega za vas dost.
Na ples, na ples!

Ej vi mladi vilenjaci,
Vi na gozbam veseljaci,

Hote k meni, hote amo
Da se malko upoznamo.
Eto vina, eto hljeba
Eto svega što vam treba,
Samo deder zapjevajte,
Meni gazdi nazdravljajte,
Da sam srećan bogatun
Blaga božjeg, svega pun,
Da svud želim sreću, mir,
Pa još carev kavalir,
Mojoj ženi da je l'jepa,
Prem na jednom oku sl'jepa,
Mojoj kćeri da je mila
Pa šepava makar bila,
Pa i c'jeloj družbi ovoj,
Pa i plesu, gozbi mojoj:
Ta i jesam dobar gost,
Imam svega za vas dost.

Na ples, na ples, sotone, vrazi,
Na ples, vampiri, zmajevi, gmazi,
Na ples vi žene, pakosni ljudi,
Ta ja znam dobro što vama prudi,
Sjajan Vam ples priregjujem ja!
Ha, ha, ha!

Pozvao sam velikaše,

Pa i dobre . . . . naše,
Jer bi mogô doći dan
Da i na . . . budem zvan.
Mogli bi se sakupiti
Vjerovnici poskočiti,
Svi krojači, konobari,
Kočijaši i žandari,
Da im račun ja predam.
Pozvao sam činovnike,
Savjetnike, poreznike.
Svi će biti do mog stola
Rezaćemo masnog vola,
Piti ćemo dobrog vinca
Pravog' crnog' Dalmatinca.

Hura, hura, čaše zveče
Vô na ražnju već se kreće,
Vina imam za vas dost
Ta i jesam dobar gost.
Imam srebra na hambare,
Zlata imam pune žare,
Ta i jesam dobar gost
Svega imam za vas dost.

Pozvao sam kardinala
— Na dolasku bud mu fala —
I biskupe, kanonike

I sve naše sveštenike,
Nek se mole Bogu za men',
I za moju ženu — amen.
Da mi gr'jehe Bog oprost
Svi popovi biće gosti.
Pozvao sam još zvonara
— Ona dobra duša stara —
Pa i svog ispovjednika
Svete crkve čast i dika,
Da mi laglje gr'jehe prosti
I on biće megju gosti.
Trista misa platiti ću,
Što ukradoh vratiti ću,
Samo laglje da uzmogne
Duša moja 'davle poći,
Dobri Bog da mi pomogne
Ekvipažom u raj doći.

Na ples, na ples, sotone, vrazi,
Na ples vampiri, zmajevi, gmazi,
Na ples vi žene, pakosni ljudi,
Ta ja znam dobro što vama prudi:
Sjajan vam ples priregjujem ja.
Ha, ha, ha!

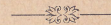
Hote i vi žurnaliste,
Samo glegjte, paz'te dobro

Da vam ruke budu čiste,
Jer bi koji izmed gosti
Mogô reći da ste prosti.
Još vam dobro preporučam
Crne hlače, crni frak
A na glavi sjajan klak,
Pa na rukam rukavice
Jer ja zovem fine ptice.
Koji od vas sve to nema
Nek na gozbu se ne sprema.
A sad čujte gosti moji,
Jere ako reče koji
Politikom da se bavim
Ja ga, bome sam zadavim.
Kuku njemu, ubiću ga,
. . . . mome predaću ga.
Pa će kukat u . . . . .
A ja ću si grlo sladić
. . . . . toploj u sobici.
Politika za me nije,
Mene samo vince grije,
Bio Hrvat, Magjar bio
Ili Švaba ponositi,
Ja ću svegjer, danak cio
Rujno moje vince piti.

Na ples, na ples, sotone vrazi,
Na ples vampiri, zmajevi, gmazi,

Na ples vi žene, pakosni ljudi
Ta ja znam dobro što vama prudi:
Sjajan vam ples priregjujem ja!
Ha, ha, ha!

Svud po sv'jetu nek se znade
Sve sam frajle pozvô mlade,
Biće ipak ružnih dosti,
Ali za to, moji gosti,
Nek vas ništa briga nije,
Jer se svaka zlatom krije,
A dandanas mnogo valja
Sva u zlatu ružna frajla.
Zato hote, hote amo
Da se bolje upoznamo.
Ta i jesam dobar gost
Imam svega za vas dost.

Na jugu.

Na jugu, na jugu tam dole pri moru
Tamo se stere rodni mi kraj,
Tamo ću jednom povesti tebe
Dalmatinskih vila bajni u raj.

Tamo ljepše sunce sije,
Tamo jača, kr'jepi, grije,
Tamo ljepša sviće zora
Dalmatinskih iza gora.

Tamo sinje buči more,
Do neba se dižu gore,
Tamo cvjetni stoje luji,
Tamo pjevaju slavuji.

Tamo ćemo morem brodit,
Udićicom ribe lovit,
Biti ćemo sami, sami
A nad nami — samo Bog.

— 47 —

Pa kad ruže stanu cvati,
Mi ćemo ih sami brati
Ja ću tebi v'jenac svijat,
A ti ćeš se osmjehivat.

Na jugu, na jugu, tam dole pri moru
Tamo se stere rodni mi kraj.
Tamo ću jednom povesti tebe
Dalmatinskih vila bajni u raj.

— ❧ —

Kumanska Sibila.

Ponoć bijaše kad ti zalutah tude
U gustu šumu gdje se zv'jerad skriva.
Ponoć bijaše — pa te noći hude
Spomen mi srcu još ne daje mira.

Još danas gledam onaj oblak crni
Što mi nad glavom proricao jade,
Još glasak čujem: natrag mi se vrni
Ne vjeruj želji svoje duše mlade.

Tamo ti neman Kumanskoga dvora
Tamo ćeš čitat budućnosti knjige,
Pa varka jedna salomit te mora,
Spopast te jadi i vječite brige.

I bila varka, — sada znadem i ja —
Al šta mi vr'jede one r'ječi gole,
Kad jurve ljuta ujela me zmija,
A otrov osta tuj u grud'ma dole.

I bila varka — al što te otet može
Toj sili veljoj što te vječno goni
Da saznaš ono saznat što ne može
Ta ljudska misô kad u more roni.

I ja sam kušô prodr'jeti tu tmicu
Razvezat jošte ote tanke niti,
Života svoga saznati za klicu
Pa još i ono što će poslj'e biti.

I ja sam kušô. — Pa iz svega toga
U mojoj glavi crne misli niču,
Otrovan već je kor'jen žića moga,
Pa deder i ti slušaj tužnu priču.

Ponoć bijaše — kako rekoh prije —
A mene želja u tu šumu vukla
Da saznam ono što moguće nije
Dok god ne bude zadnja hora tukla.

I lutah šumom dok me svjetlost neka
Namami tamo gdje je humak stao,
I lice moje pokri neman pr'jeka.
Pa onda? Neznam jer sam na tle pao.

I gledah čuda, kakvog nigdje nije:
Na humku stala neka baka stara,

U oku njenom čudan plamen sije
A oko t'jela mahrama joj šara.

Pa tamjan pali, pa se meni smije,
Pa još po zraku čudne znake stvara,
U zlatnoj čaši slatki medak lije.
Taj med što često ljudska usta vara.

Pa meni pruža otu čašu meda
— I pij taj medak, nek te sreća vodi,
Pa kaž'mi onda — reče baka s'jeda —
Pa kaž' mi onda što ti srcu godi.

I ja sam pio jer sam morô piti.
Ta njezin pogled moja uda sylada,
I ja sam morô dobre volje biti.
Razvezô mi se jezik iz nenada.

I klečao sam — baš se sjećam toga —
I digoh ruke prama njojzi gore,
Pa živo moljah, moljah kano Boga:
Oh kaži, bako, kad me muke more,

Oh kaži meni, kakav udes čeka
Moj život mladi, moje sanke mlade,
Oh kaži bako — Al odziva se jeka:
Ta ti ćeš umr'jet, a bez puke nade.

Pa neka bude, kada biti mora,
Al kaži, bako, šta će posl'je biti,
Kad meni zadnja bude tukla hora,
Kad za v'jek budem u tom grobu sniti?

Al na te r'ječi sm'jeh joj lice skrivi.
I ota baka men' se rugat stade:
Ta na tvom grobu ne će plakat živi,
Već vuci doć' će da t' iz groba vade.

Pa doć' će vjetar da ti prašak digne
I doć' će kiša da ti kosti mije.
Ta to je sudba čovjeka što stigne
Kô da na zemlji nikad bio nije.

Pa neka bude, kad je sudba taka,
Al kaži, posl'je, što će biti bako,
Ta ljudi vele da će duša svaka
Il u raj poći il u vječni pakô.

— — — — —
— — — — —
— — — — —
— — — — —

Sad n'jema stoji ota baka stara,
Sad n'jema stoji nit se više smije,

A mene teški otaj san umara,
A nada mnome oblak crn se vije.

Nit ne znam sada, gdje sam jadan zašô,
Nit ne znam ono što se sa mnom zbito.
Ta reć' ću ovo: da sam pakô našô
Il bolje sve to da se meni snilo.

Zorki.

Da sam slavulj, pjevačica ptica,
Na lakijem krilima vjetarca,
Grnuo bih s rodnoga mi gaja
Pao bih ti b'jela u njedarca.

Tu uz kucaj mladoga ti srca
Moje bi si malo gn'jezdo svio,
Pa bih tujder tajnoj u milini
Danju, noću pjesmu žuborio.

Da sam zv'jezda što na nebu sije,
Kroz okance noćnoj u tišini
Zv'jezda sreće, ljubavi i vjere
Zasjô bi ti nebu u vedrini.

Sa visine padali bi traci,
Sjalo bi se bajno lice tvoje,
Oko tebe grnuli bi sanc
Šaptajuć ti skromno ime moje.

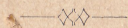
Da sam vjetar il oluja pusta.
Od tebe bi daleko se vi'o,
Al sred bure vapaj bi se čuo,
To bi jauk srca moga bio.

Pa kô lahor u proljetno doba.
Svio bih se oko kose tvoje,
U lahoru čule bi se pjesme,
To bi bili zvuci lire moje.

Al nit slavulj, niti zv'jezda jasna
Nit sam vjetar, nit oluja pusta,
Već sam sužanj brige, plača, tuge,
A oko me samo tama gusta.

Soko jesam desnoga bez krila,
Pelin-cv'jetak što u trnju klica
Il na grani zelen-ružmarina
Tužna, jadna kukavica ptica.

Pa sirota što ću da ti dadem?
Zlata nemam, nit za tebe svile.
Daću, daću ono što imadem:
Pjesme ove meni samo mile.

Mali vražić.

Šta bi uv'jek suze l'jevô?
Neću, više neću
Previše me peku.
Pijanu ću pjesmu pjevat,
Pijana mi duša
Zaboravi slasti neka kuša.
Ej križari, čaše amo,
Času dajder, čašu vina.
Šta je u njoj, to svi znamo,
Šta će u njoj poslj'e biti
Moraćemo i to piti.
Danas 'vako, sutra 'nako
Bilo kak' mu drago
I veselo i blago
I kukavno i nevoljno
Sve primamo dragovoljno.
Uv'jek ćemo se opijat
Uv'jek smijat
Čašo rujna, de se pjeni,
De se čašo zarumeni,

Ruji čašo, čašo kipi
Iz tebe mi vražić gjipi
Pa mi vražić vako veli:
Da se jednom razveseli.
Dosta si se naplakao,
Naplakao, nalajao.
Sada pjevaj, sad se smij,
Pa ak' hoćeš suze lij
Ali nemoj, nemoj jako
Već polako,
Jer bi mogli reći ljudi:
Ej sirota takve ti je čudi,
Uv'jek plače, uv'jek pjeva
Kano tužna koludrica djeva.
Nemoj plakat pa ću doći
I po danju i po noći
Uv'jek ću te sl'jedit
Al se nemoj jedit.
Ime moje svršava na azam
Zovem se sarkazam.

Praznoj kesi.

Pr razna keso, vjerenice moja,
Oj kolajno životnog mi boja,
Ostavštino mojih pradjedova,
Okrpino mojijeh dugova,
Živa nado, ostarjela željo,
Iz tebe se skoturao Leljo,
Cekin-Leljo zvučni Bogo mladi
Što ti ljudem život kvasi, sladi.
Prazna keso, uv'jek kô i sada
Uv'jek vita, ponosita, mlada
Eto glegji, ja te ipak ljubim
Jer se bojim da i tebe 'zgubim.
Izgubih ti zadnju moju paru,
Za litar je podadoh krčmaru,
Izgubih ti ono bajno lice
Moje čudne vile bajalice.
Izgubih ti perjanicu sivu,
Pa Pegaza i njegovu grivu,
Izgubih ti lovorovu granu
Pa eto mi i ti prazna svanu.

U tebi mi više sunca nije,
Ta u mraku ne sm'je ni da sije.
Nema više cekinova traka
Prazna si mi kano prazna raka.
Tu sam jednoć sunce zakopao
Sada praznu tamu iskopao.
Iskopali i mene iz groba,
Prodali me kô Hrvata, roba,
A za cekin, za te svete moći.
Sad sam sužanj pa će i to proći.
Smotaće me na kolac i uže
Pa neka me vjerovnici tuže.
U mozgu mi zlata nikad bilo . . .
E baš jeste kad mi s' ono snilo:
Imao sam zlata kano care
Sipao sam po cesti dinare,
Kupovao vina i rakije,
Nazdravljao ote krvopije,
Mitio sam careve i kralje,
Plaćao sam krojače i pralje,
Dopisivô s bogom na nebesi',
Pratio ga zlatni' na kolesi'
Bratimio vruga pobratima.
S bogom, s vragom bio sam sa svima.
Al to meni u snu samo bilo,
Ta to mi se samo iza čaše snilo.
Al kad dogju, ne će naći zlata

Ti ćeš biti jedina im plata.
Ala ćeš se i ti de nasmijat
Kad te vide, gdje će suze lijat
Do vruga će tebe poslat oni
Jere nemaš zvona koje zvoni,
Al de smij se dok ti trbuh pukne,
Dok bar onaj čifut ne jaukne.

Piramida

hrapava pjesma.

I

Oršćí, skrij se, kuda li ćeš, kamo
Gorda silo, glavu da si spasiš?
Il pod nebo? Gromovi su tamo.
Il na zemlji? Osveta te čeka.
Kuda li ćeš sjeno tužnijeh dana
Kad te svuda ljudska kletva goni?
Tvoje ime — vječna anatema.
Tvoja slava — vapaj milijuna,
A tvoj spomen — trepet ljudskog roda.

II

Gdje silnik jednom sili se divio svojoj
Kule si gradio, roba bičevao svoga
Sad niti spomena, nit kamena nema
Sam prah i pepeo i — ništa više.

III

Al nad razvalinam minulog doba
Nad pepelom sile, tirjanstva i zlobe,

— 61 —

Kô spomena duh, mirno se krili
I kroz vjekove tamne čovječjeg roda.
Prodire misô, — i gleda.

IV

Tamo gdje sveti valovi Nilski
Trostrukim koritom brzaju k moru,
Tamo gdje blaga paoma cvate,
A pustarom luta slobodan lav,
Tamo me nosi, osvete duše,
Hrapavu pjesmu da zapjevam sad.

V

Nikoga nigdje! Sama pustoš n'jema.
Šta čujem, šta vidim, šta gmiže tamo?
S daleka, s daleka čudan zvuk se ori
Zar Samun ljuti pustarom mota?
Nè, nè, ta buka, ta vika ljuta,
Ta to su glasi, ta tuj su ljudi.
Pa gdje? Pa tuj? Nije l' to pustoš?
Šta, pobro, zato, i tuj će čovjek
Da svojim glasom taj mir ubija.
Ta ljudskoj sili ko će suprot stati
Kad čovjek siže kolko misô njegva!
Želiš li, pobro, za tu buku znati?
Bijaše nekoč kô što i danas biva.
— Ta sv'jet već dugo se ne mjenja više, —
Bio je silnik, robova je ima'

Pa tuj po volji vladô je njima.
I tam' na Nilu takav silnik b'jaše
Pače ih bilo kô što p'jeska tamo
I otaj silnik jošte onda šćaše
Za njegovu ime da i mi saznamo.
Čudna baš misô u tom mozgu b'jaše,
Sagradit sebi vječni spomen šćaše.

VI

Vidim roba a do roba
Gdje se mota do tog groba.
Koliko ih? Broja nema
Ta brojevi puka šala,
Takva četa još je mala.
Njekoliko tuj mil'juna?
Ala sam ti prava bluna!
Brojevi su puka šala,
Takva četa još je mala.
Znate l' ljudi p'jesak što je?
Robovi se tako broje.
Ili bolje se ne broje,
Jer ih mnogo, mnogo ima
Da u spomen digne njima
Silan Cheops, silan car
Egipćana poglavar.

VII

Pa ta četa st'jenu diže
Diže k nebu gore, gore.

Pa ta st'jena pada, pada
Jauci se ore.
Šta me briga? Rob je pao
Na prsa mu kamen stao,
Na hiljade roba palo,
Šta me briga, šta mi stalo?
Neka roba, neka pada
Gotova će biti sada
Piramida vječna ota.
Sto robova nij' gr'jehota.
Ta robova mnogo ima
Da si spomen digne njima
Silan Cheops, silan car
Egipćana poglavar.

VIII

Bilo tako, sad ovako.
Hrapava ti pjesma kaže
A što kaže, to ne laže.

IX

Tuj u noći vjetar struji,
Samun žežen p'jesak gruji,
Saharom se prašak mota
U vijore dok se smota.
Prašak sada, negda kosti
Svagdanji su tujder gosti.
Tu sotonska kletva buči

Kad se zemlja s nebom luči,
Kad u noći vjetar struji,
Samun žežen p'jesak gruži,
Kad Saharom prah se mota
U vijore dok se smota.
Pa kad rujna zora zori,
Kada stanu ti vijori,
Kada vjetar tuj ne buči
Tada pustoš n'jema muči.
Stoji p'jesak, kamen sada
Tvrd i silan od vajkada.
Piramida tujder stoji
I vjekove davne broji,
Vječni spomen kletve ove
Kuju čovjek silom zove.

Pjesnikova kob.

Engjak vam je. — Imô tujder
Na vrh br'jega sjajne dvore,
Pa ti dvori slavni negda,
Sada gore.

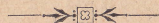
Zv'jezdu sjajnu s neba skinu
Pa zavitlô njome,
Vitlao je, vitlao je
Kô da sipa grome.

Sipao je. — Iskra jedna
Na te sjajne pala dvore,
Pa ti dvori slavni negda,
Sada gore.

Bukti vatra, požar guta
A žerave vjetri nose,
Kostur jedan, kostur sada
Iz te vatre podigô se

* * *

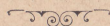
Jošte gori. — Kostur sjedi
Razvaline one gleda
Pa se smije,
Pa se grije.

Ne ljubi me ....

Ne ljubi me, Zoro, nemoj
Tako t' dobrog boga,
Tako t' onog modrog oka,
Tako t' lica rumenoga.
Nemoj, Zoro, boj se mene!
Kud ja progjem, cvijet vene,
Gdje poljubim krvca teče,
Pa ta rana peče, peče.
Kad se smijem, nebo s' muti,
Možda Bog se na me ljuti,
Vjetar duva, oluja se
Nebom mota, ovija se
Da proguta moje nade,
Utjehe mi duše mlade.
Poljana je za me svijet,
Gdje svud goli kamen stoji,
Tu mi samo Bog uzgoji,
Tebe, Zoro, jedin cvijet.
Pa taj cv'jet da venut mora?
Nè, nè, ne će moja Zora.

Budi srećna, uv'jek mila,
Uv'jek vedre sanke snila.
Sa mnom su ti crni danci
A po noći grozni sancu.
Ne ljubi me, Zoro nemoj
Tako t' dobrog Boga,
Tako t' onog modrog oka
Tako t' lica rumenoga.
Ali ako se ne bojiš
Nit oluje, pakla niti,
Tada možeš, možeš Zoro,
Moja ljubav biti.

Hamletova kletva *)

deklamatorna pjesma

posvećena umjetniku **Andriji Fijanu**,

glumcu na narodnom kazalištu.

Tiho! Zar ne čuješ kako se vazduhom šire
Melodijski zvuci Ofelijine lire?
Oh kako ta pjesma opaja,
Kako se nadimlju ranjene grudi,
O ljudi
Zar je to ljubav?
Tiho! Čuješ li kako se pjesma gubi,
Kako sve tiše glasi razliježu.
Čuješ li? Eto, eto je nema,
Ta pjesma umire
Na tankijem žicama Ofelijine lire.
Tiho! Polnoć je.
Duhova je doba.
Sad vele ljudi, da dusi ustaju

*) Deklamirao gosp. Andrija Fijan u prostorijama »Sokola« i »Kola« dne 12. Ožujka 1888.

Iz svoga groba.
Tiho! Al šta je, šta se sa mnom zbiva,
Zar drščem, zar me strava hvata,
Zar da se toga bojim ja?
Ha, ha, ha!
Ta to je mašte moje plod!
Al . . . sjena! . . . Ne strepi srce,
Ne dršći dušo, duhovâ nema,
Nema, nema,
Al to je . . . to je . . . otac moj!?
Oče, oče,
Stani prikazo silna,
Stoj svetinjo mrtvoga oca moga.
Stani! — Al kokot kukuriknu. . —
Stani, stani. — Više je nema —
. . . Al šta je, šta se sa mnom zbiva,
Zar drhćem, zar me strava hvata,
Zar da se toga bojim ja?
Ha, a, a!
Ta to je mašte moje plod!
. . . Al . . . čuje se hod . . .
To majka moja silazi dole
Da noć prospava
Na grudima . . . ubojice.
O majko, hijeno, oj ženska glavo
Što li mi učini od oca moga.
Zar se ne bojiš? Zar nema Boga?

Ha, ha! Šta buncam! Ta Bog je tamo
Daleko, daleko na nebu gore,
A vjetri njegovu po zemlji huje,
On je daleko pa me ni ne čuje,
Al ja to čujem i ote smrtne guje
I ota kletva, što mi život truje.
O majko, hijeno, oj ženska glavo
Što li mi učini od oca moga!?
Otrovaše ga, strasti da odole pustoj,
Otrovaše ga majka moja i on,
Ona crna ubojica.
Ah kletvo, kletvo, gdje li mi osta,
Ah gdje si kletvo, zašto me ne čuješ?
Ustani živa, ustani jaka,
Ta tu je otrovanog oca moga
Nesmiljena raka,
Tu ti se, kletvo, zaklinjem sada
Da ne ću usnuti više nikada,
Dok se ne ispuni . . . Al eto, već eto
Milozvučna se pjesma opet ragja,
Gle kako me zvuci opajaju,
Kako me Leljo gagja,
Gle! Al šta da ljubim
Kad sv'jet mi samo jedna raka
Iz koje vadim lubanje, kosti.
Gle lubanjo stara, ala si prazna
Ala su u tebi i gladni gosti.

Ej crve, crve, toči, toči
Dok se moj život ne istoči.
Nestaću i ja pa i pusta ljubav,
Ne će bit više onog modrog oka,
Kroz koje furije prodire bijes,
Kroz koje paklena vrata suklja.
Nestaćeš i ti, moj divni sv'jete,
Nestaću i ja, al ne će kletva
Koja mi grudi tol silno mori,
Nestaću i ja al ne će vatra
Što mi u grudima gori.
Dignuću vijor nad glavom mojom,
Mahnut ću vatrenom munjom svojom.
Pa onda?
Pasti će nebo da satre ljude,
Pa kad te, kletvo, više ne bude,
Prokopaću more,
Poravnaću gore,
Pa ću se smijati nad razvalinama tvojim,
Nad suzama svojim . . .
Ej sv'jete gordi, ej vi čudni ljudi
Koliko vas tu na broju
Saletite se oko mene
Svijte mi se oko vrata
Da vam okužim ote lijepe usne
Judinim poljupcem.
A tebe, munjo, zaklinjem sada,

Gdje li si, munjo, gdje li ste gromi?
Daj, padaj, silo, de me salomi.
Al čekaj samo, dok se ne ispuni
Ta vječna kletva, što me s paklom veže
Pa onda udri munjo živa,
Saleti silna ove moje grudi,
Nek više ne znam što se sa mnom zbiva.
Udri munjo, nebo padaj
A ti crna zemljo
Mom preziru se nadaj!

Za poljubac . . .

⦿ itao sam, molio sam
Za poljubac jedan,
Al ti mi, Zoro, reče:
Ja ti ga, brajno, ne dam.

Pa kad ga dati ne ćeš
Ovo bar možeš, Zoro:
De mi ga ti uzajmi,
Da ti ga vratim skoro.

Guslar Golja

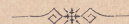
iii

SILA PJESME.

⦿roz dolinu brza guslar Golja,
Vraća se kući s bojnog polja.
Sto je puta mačem zavitlao,
Sto je turskijeh glava osjekao.
Veselje mu na suhome licu
Pa sve bulji kroz tu tmiću:
Eto kuće, eto dvori moji,
Tu mi Mara troje djece goji.
Pobjednik je, veselo mu bilo
Stupni na prag... — kô da mu se snilo...
Na l'jesu mu mrtva žena,
Na usnama gorka joj pjena,
A oko nje troje djece stalo
Troje djece tužno zaplakalo.
Tri su dana skapali od gladi
Jadnog oca sinci mladi,
Nije bilo ko da kruha dade,

Da nasiti te sirote mlade.
Gledao ja — drhtalo mu t'jelo —
Gledao je ono lice b'jelo,
Gledao je ono djece male,
Pa junaku oči zaplakale.
Gledala ga djeca mala
Pa oko njegov plakat stala
Pa ga gladna pitala:
    Aj, gladni smo ti, aj,
    Kruha, babo, daj!
Starac muči, ništ' ne zbori,
Od žalosti grud mu gori,
Umrta mu dobra žena,
Izim djece nikog nema
Pa im pomoć sam ne može.
Da poludi, dobri Bože!
Al se jadan domislio,
Grčevito gusle dohvatio,
Pjesmu im je zapjevao,
Po guslama prebirao . . .
. . . . .
Od veselja su skakali,
N'jesu više plakali
Nit' za majkom, nit' od gladi,
Jadnog oca sinci mladi . . .
. . . . .
Dugo, dugo starac prebirao,

Al napokon od žalosti stao.
Dugo, dugo skakali su gladni
Jadnog oca sinci jadni,
Al napokon svi su stali
Umoreni na tle pali . . .
. . . . .
Tužan guslar ruke k nebu širi:
Daj, pomози, Bože ih umiri!
Tvrda ti je u me vazda vira,
Dobri Bože, daj im mira!
    * * *
Bog se s neba smilovao,
Mira im je dao.
Kad se sjutra prene guslar jadni
Pomrli mu sinci gladni.

Gladan . . .

(iz memoara jednog lugjaka)

♫ijaše noć

Kad reče mati, da ću na sv'jet doć.
Na svodu postelje njene
Vijale se crne sjene,
A s daleka čula se gromova buka
I s krova crnijeh kukavica kuka.
Jadno li bilo mojoj majci, jadno!
Rodilo se d'jete gadno,
To sam bio ja! . . .
Otac me gledao,
Slatko se smijao,
Al sam plakô ja.
Proklet bio onaj dan
Kad ugledah sv'jet,
Proklet!
Opraše mi vodom t'jelo . . .
Ta lugjaci bilo je b'jelo,
Al mi duša crna bila,
U djetetu se crna misô skrila.

— 79 —

Gledao sam, predao sam
Vidio sam ljudi
Od jarości pucale mi grudi,
Htio sam ih proždrijet do jednoga,
Do jedinog oca svoga.
Majko moja, ne zamjeri,
Davala si ml'jeko zv'jeri. . . .
Pa kad nogam kročit smogô,
Ukrotit me nije mogô
Ni moj otac,
Pa mi reče:
— Baš se sjećam ono veće —
Idi k vragu, vraže mali
Zameo se tebi trag,
Sinko ti si vrag.
Pa m' igraljku jednom kupi
Dobri tata, a ja lupi
Njom o zemlju.
Igraljka je bila dečko mlad.
Veselo mi bilo tad! . . .
Godine su svegjer rasle,
A s godinam rasle su i brige,
Dadoše mi učitelja, knjige,
Pa i šibe učitelju mome
Da mi tvrde kosti lome,
U knjigama nagjoh svašta,
Što skovati može mašta,

Dobra malo a zla dosta
Pokvarile mene prosta. . . .
Pa mom ocu rekoh s bogom,
U sv'jet stalnom stupih nogom,
Mlad kô šipak u sv'jet zagjoh
Mislio sam da je raj,
Pa tu jadan nagjoh
Ponajdublji pakla kraj.
Na mom putu stala gora
A na gori rujna zora.
Bila djeva, l'jepa, mila
Baš kô ona moja vila.
Zaleti se mlada duša,
Da miline te prokuša,
Al je snagje vaj:
Bog mi ote d'jevu, ode mi u raj!..
Pa mi jednom vuk iz gore
Zaurlao: čuj me mòre,
Ta ti ne znaš da je tamo
Domovine tvoje kraj?
Ja potrčah, al onamo
Nagjoh jade, smrt i vaj.
Pa sve prokleh, nebo, sebe
Pa i tebe, pjesmo kleta,
Meni kleta, drugim sveta.
Al već sada kraj je svemu,
Čemu, kaž'te, življet čemu?

Eto smrt me k sebi zove,
Da zakopa misli ove,
Da mi crne kule zgradi
A n kulam da napiše
Što razn'jeti ne će kiše:
Pjevao je — od gladi.

Sadržaj.

Trice i kućine	V
Jedna želja domovini	1
Šta je pjesma?	3
Zorki o svojoj pjesmi	5
Smijeh i plač	7
Suzi	8
Dajder bako	9
Popić	10
Vrijeme	13
Elegija na moru	16
Život	19
Ljudi	20
Luda	24
Pijan lujjak	26
Studeno je!	29
Pijan pjesnik	31
Pjesnikovo srce	33
Kupido	28
Aristokrat	40
Na jugu	46
Kumanska Sibila	48
Zorki	53
Mali vražić	55
Praznoj kesi	57
Piramida	60
Pjesnikova kob	65
Ne ljubi me	67
Hamletova kletva	69
Za poljubac	74
Guslar Golja	75
Gladan	78

Cijena 60 nov.

rev. ud

